GAZETA KRAKOWSKA

Nro 81.

We Srzodę Dnia 10. Października 1798.

Z Paryża d. 19. Września.

Dzisieyszy Redaktor mieści w sobie następuiący artykuł względem morskiey bitwy na śrzodziemnym morzu, niedaleko Alexandryi:

" Strata iedny części naszey flotty na śrzodziemnym morzu iest zapewne wielkim nieszczęściem; lecz wystawiasz to nieszczęśliwe zdarzenie rzeczpospolitą Francuzka na niebezpieczeństwo? Zapewniasz nawet nieubłaganemu nieprzyiacielowi ową pewność, iaką sobie robić będzie, do znalezienia w przyszłych zdarzeniach nadziei, ieżli nie iest zwyciężnieyszym, ieżeli nie iest strasznieyszym od Francyi, ieżeli iego pożytki handlowe nie są większe iak przed woyną były, do zakończenia boiu, do zakończenia go przynaymniey na utrzymaniu teraźnieyszego swego politycznego bytu, który go potężnym rowiennikiem czyni kraiu, ktory siły swoie i sposoby przez naturę swego rządu przynaymniey w dziesięcioro pomnożył? — Ludzkość wymaga bez wątpienia od nas, abyśmy grób owych szlachetnych obywateli, ktory się dobru i sławie oyczyzny poświęcaią, łzami skropili; lecz woyna iest tego rodzaiu, iż laury nawet wyciskaią łzy czułem sercom. — Wszystkie zdarzenia woienne potrzeba w politycznym uważać względzie. Coż Francyi szkodzi zniszczenie flotty pod admirałem Bruyes, chociażby nawet całkowite było? Spoźnia w prawdzie całkowitą zemstę przeciw Anglii; lecz zwycięztwo Nelsona, chociażby nayzupełnieysze było, możesz odwrocić, albo przynaymniey odwlec szczęśliwy skutek powierzoney nieszczęśliwemu Bruyes wyprawy? Jeżeli armia ma za cel Egipt, zniszczenie źrzodła nayznacznieyszey części Angielskich bogactw, nie będziesz to zwycięztwo, które armaty parku Londyńskiego zwielkim łoskotem będą głosiły przepowiedzeniem i ogłoszeniem upadku Angielskiego handlu w Indyach? — Nelson nie iest że Xerxesem, który liczną armią 300 Spartanow pobił i Ateny spalił? lecz znalazł się Temistokles i Xerxa

W Gazecie zaprzeszłey Nro. 79 pod tytułem z Krakowa, poprawia się omyłka: zamiast Kożycki Samuel cel: w ob: ma się czytac Rożycki, — Zamiast Radoński Jozef cel: w naur i ob: czytac się powinno Radoński Andrzey.

zwyciężył. Kiedy Bruyes, tak iak Leonidas przeniosł śmierć nad sromotną kapitulacyą, nie znaydziesz się u nas nowy Temistokles do zemszczenia się krwi tylu walecznych ludzi? I sam Nelson nie winienże bardziey swey nieśmiertelności zwyciężonym, anizeli swym czynom? — Armia Egiptu nie tylko, że daley postępować może i powierzonych sobie wysokich przeznaczeń dopełnić, lecz przygotowania na Oceanie i nasze sposoby są zawsze wielkie. Wylądowanie do Irlandyi nie iestże tego dowodem, i nie okazuiesz, że moment zemsty nie iest tak odległy? &c. Opłaczmy śmierć Francuzow, oni są naszemi braćmi, naszemi przyiaciołmi; lecz okazać się na takowe zdarzenie słabym i iako zwyciężonym, znaczyłoby nie znać sił naszych; nieprzyiaciel tylko oyczyzny może w tych okolicznościach opuszczać ręce. „

Słychać, iż jenerał Kleber i Menou zostali w potyczkach z Beiami w Egipcie ranionemi. — Dyrektoryat (mówią tuteysze pisma) doniesie wkrótce ciału prawodaw. czemu o dalszych szczegułach zaszłey przy Alexandryi morskiey bitwy.

Kairo, w którym się teraz Buonaparte znayduie, iest iedno z naywiększych miast w świecie; ale nie może bydź z naszemi w Europie stołecznemi miastami porownane; nie ma ani regularnych wielkich rynkow, ani prostych ulic, ani pięknych budynków. Ulice są brudne i ciasne, a nie będąc brukowane, wielki kurz przechodzący, wielbłądy &c. mieszkańcom czynią. Domy są płaskiemi dachami pokryte, na których się pomarańczowe i granatowe drzewa znayduią, i często się na nich kobiety kąpią, które tylko od publicznych krzykow mogą bydź widziane, którzy z małych wież Minaret zwanych, lud do modlitwy wzywaią. W Kairze iest do 300 meczetow, które są wielu małemi wieżkami ozdobione i z których co dzień 5 razy lud iest do modlitwy wzywany. Turcy nie cierpią dzwonienia. Zamek Kairu leży na wielkiey skale i iest grubemi murami otoczony. Przed wynalezieniem prochu bardzo był mocny; ale teraz może bydź we dwie godziny wzięty, bo z publiskiey gory może bydź attakowany. W zamku tym iest rezydencya baszy, sala zgromadzenia dywanu, mennica, fabryka obiciow i sławna studnia Jozefa. W mieście znayduie się wiele ogrodow, dworkow, pustych placow, &c. Baron Tott popodaie ludność tego miasta na 700,000 ludzi, Volney zaś tylko do 200,000. Znayduie się tam wiele ludzi ślepych, co z tamteyszego klimatu, nieochędostwa Egipcyanow i żywności ma pochodzic. W gorącym Egipcie iest woda naypierwszą potrzebą, dla tego też Egipcyanie boską cześć Nilowi oddaią. Na początku czerwca zaczyna Nil wzbierać i wzrost iego trwa aż do końca sierpnia, a czasem i do śrzodka września. Zalanie trwa zazwyczay aż do porownania dnia z nocą, i w czasie tym Egipt podobny iest do wielkiego morza, na którym miasta rownie pływaią. Po porownaniu dnia z nocą, zaczyna Nil opadać i w przeciągu 2 miesiecy znayduie się znowu między swemi brzegami. Buonaparte musiał zatym do Alexandryi przybydź, kiedy ta rzeka zaczenała wzbierać, a do Kairo kiedy naybardziey wygorowała. Do ostaniego miasta musiał na statkach przybydź, i na statkach się bić, ieżeli się bił, i ieżeli poydzie do pi-

ramidow, musi także na statkach poyść. Znayduiący się w Egipcie Francuzi, będą tam nayprzyiemnieyszey używać wiosny, kiedy nam tu ostra zima dokuczać będzie.

Jenerał Moreau, który od roku nie był użyty, iest znowu do służby przywrocony i ma bydź rownie iak jenerał Augerau przy Włoskiey armii użyty. — Zapewniaią, iż iezeli do woyny przydzie jenerał Jourdan złoży stopień członka rady 500 i obeymie znowu nad iedną armią kommendę.

Jenerał Humbert, który woyskiem Francuzkim w Irlandyi kommenderował, iest ten sam który pod jener: Hoche przyłożył się do podbicia Wandy, i woynie tey koniec położył. — W Dunkierce wsadzono 5000 woyska lądowego na okręty, ale gdy się znowu przed tym portem Angielska eskadra pokazała, wysadzono go nazad.

Z Brest piszą pod d. 13 t. m. co następuie: "Już porownanie dnia z nocą nastąpiło i od 3 dni wielka panuie burza. Nieprzyiaciel musiał od naszych portow odstąpić. Okręty nasze ucierpiały także co kolwiek w porcie, ale w krotce będą naprawione."

Jeden tuteyszy dziennik mowi, iż mamy w Brest przynaymniey 30 woiennych okrętow, między ktoremi iest 15 liniowych, do wyyścia na morze gotowych. — Wysłanie obywatela Amelot do Włoch ma bardzo ważny zamiar. On ma wszystkich kommissyy we Włoszech od początku woyny aż do tego czasu rachunki przeglądać. — Pensya obywatela Sieyes w Berlinie ma bydź 80,000 liw. — Ziednoczeni Irlandczykowie darowali obywatelowi Savary, który Francuzkie woyska w Irlandyi wylądował, 4 piękne konie.

Dziennik (Publiciste) mowi, iż Bawarya osobny z Francyą zawarła traktat. (Listy z München nic o tym nie wspominaią.) — Przy Terracina na granicy Neapolu zakładaią Francuzi oboz z 20,000 ludzi. — Przeznaczony do Hamburga Francuzki minister obywatel Marragon iuż tam swoią rozpoczął podroż. — Obywatel Herman, bywszy w Madrycie konsul, iest szefem kancelaryi konsularney w wydziale ministra zagranicznych związkow.

Nasze posiadłości na wyspach Korfu, Cefalonii, Zante &c. są znacznie woyskiem zmocnione. — Korsarz l'heureux decidé przyprowadził do Bordeaux Angielski okręt nazwiskiem Xżę Asturyi od 15tu armat, cukrem, kawą, &c. ładowny. Precz tego przyprowadzono do Bordeaux Duński okręt Annette, a Dorine z Elby do St. Jean de Luz.

Opłata od patentow kupieckich, fabrykantow, &c. iest znowu na rok 7 ponowiona. — Obywatel Bitaube zdał ciału prawodawczemu rapport o pracach instytutu narodowego aż do końca ostatniego republikanckiego roku.

Dzisiay odbywa Blanchard 47 na powietrzu podroż. — W czasie ostatnich dni dopełniaiących był na polu Marsowym iarmark, na którym same z Francuzkich fabryk towary przedawane były.

Dnia 12 rożni Hiszpańscy i Batawscy kupcy podali ciału prawodawczemu notę, w którey dopraszaią się o powrocenie towarów, neutralnym lub sprzymierzonym kraiom zabranych. U dyrektoryatu mieli także audyencyą i mieszkaiącym w Pary-

)2(

żu zagranicznym ministrom dali po iedaym exemplarzu swey noty i prosili o wstawienie sie za niemi.

Z Mühlhausen (departamentu wyższego Renu) które iak wiadomo przyłączyło się do Francyi, donoszą, że nowe urządzenie bardzo się tam dobrze udało, że gwardye narodowe już są urządzone i czynią służbę i że mieszkańcy ogułem naylepszym tchną republikanismem.

Z Włoch d. 12 Września.

Francuzki jenerał Macdonald kommenderuiący w Rzymie wydał ustawę, która obowięzuie xięży stawiać się w czasię buntu lub kupienia się i czynnie do przywrócenia spokoyności dopomagać. Ten, któryby ni stanał będzie iako współwinny uważany i iako taki karany, a ktòryby w takowym razie zginał, będzie iego oycu, albo matce pensya wyznaczona.

Narodowa gwardya Rzymska iest w Rzymie i w całey rzeczypospolitey przyzwoicie urządzona. — Francuzkie woyska codziennie odbieraią nowe posiłki. Wiele oddziałów idzie przez Ankonę do Korfu, Cefalonii i innych dawniey Weneckich wysp, teraz przez Francuzów posiadanych, które mocno fortyfikuią.

Francuzcy kommissarze w Rzymie oznaymili następuiący rapport o wtargnieniu Francuzow do Egiptu:

" Francuzka Flotta stanęła d. 1 lipca przed portem Alexandryi. Na trzy dni przed tym pokazała się Angielska flotta przed tym portem i powróciła potym do brzegòw Włoskich nazad. — Gdy port Alexandryi nie iest dosyć głęboki dla przyięcia naszey flotty, zarzuciła o trzy mile ztamtąd na morzu kotfice. — W nocy d. 1 lipca wysiadł Buonaparte z swem woyskiem na ląd. Na drugi dzień była Alexandrya bez Artylleryi attakowana i z nasadzonemi bagnetami do poddania się przymuszona. Odpor kosztował życie kilku naszych braci broni. Jenerałowie Kleber i Menou prowadzili attak; obydwa byli ranieni; ostatni kamieniem gdy do szturmu przywodził. — Buonaparte zawarł z naczelnikami Arabów zobopólnie pozyteczny traktat. W czasie negocyacyi zerwali Arabowie zawieszenie broni, zamordowawszy kilku Francuzkich maytkow z okrętu Toonant; lecz mądrość jenerała potrafi zapewne nieprzyzwoitem zapobiedz skutkom, któreby z złamania traktatu nastąpić mogły. — Po zdobyciu Alexandryi zostały inne miejsca osadzone, a szczególniey Rosetta, która dobrowolnie bramy otwarła i na przeciw Francuzów deputacyą wysłała. — Buonaparte zaambarkował swoią armią na Nilu i do Kairo wywysłał, a sam udał się lądem dla przywodzenia iey. — Francuzi zrzezwyciężywszy wszystkie zawady i przymusiwszy Mamelukow do ucieczki, którzy im się opierali, udali się przeciw Kairo i z bronią w ręku opanowali to miasto d. 23 lipca. Jenerałowie Bonn i Vial prowadzili attak przeciw Kairo. — Jak tylko Buonaparte do Egiptu na ląd wysiadł, wydał dwie odezwy: iednę do Egipskiego ludu, drugą do swoich żołnierzy. Pierwszą odbieramy na Konstantynopol w takowey osnowie:

" Wimie łaskawego i lituiącego się Boga! Bog tylko iest Bogiem. Nie ma Syna, ani żadnego w swoich rządach wspolnika!

" Oddawna iuż wzdychano za teraźnieyszą chwilą, przeznaczoną na ukaranie beiow Egipskich, ktòrzy przybywaiąc od

gór Georgii i Abazar, śmieią tak piękne zarażać klima, okazywać narodowi Francuzkiemu zniewagę i wzgardę, i kupcow iego obdzierać. Buonaparte wodz rzeczypospolitey Francuzkiey, podług zasad wolności, dziś widzieć się daie; iest tu, a Wszechmocne Jestestwo, Pan dwóch światow, położył swoie znamię na zniszczenie panowania beiow. Mieszkańcy Egiptu, i żeli wam beiowie powiedaią, iż Francuzi przybyli na obalenie religii, iest to oczywistym kłamstwem. Nie wierzcie temu. Odpowiedzcie tym zwodzicielom, iż Francuzi poto tylko tu przyszli, ażeby tyranom wydarli prawa ubogich, iż więcey nad nich szanuią Jestestwo, wielbią Proroka, i święty iego Alkoran.

" Wszyscy ludzie są rownemi w oczach Boga; sam tylko rozum, talenta, umieiętności, stanowią między niemi różnicę i przedział. Ponieważ beiowie nie maią tych przymiotow, iakżeby mogli bydź godnemi panowania w kraiu? Pomimo ich niedołężności, będąc szczegulnemi panami obszernych gruntów, pięknych niewolnic, dzielnych koni, wspaniałych pałacow, czyliż na to wszystko otrzymali od Boga sobie tylko służący przywiley? Jeżeli tak iest, niech go okażą, gdyż naywyższa Istność sprawiedliwa i lituiąca się nad ludźmi, niechce ażeby iakikolwiek mieszkaniec Egiptu, miał odtąd bydź wyłączonym od ubiegania się do naypierwszych urzędow, ani ażeby naywyższych godności osiągnąć niemógł. Porządek rzeczy, który w krótce osoby światłe i utalentowane ułożą, wskrzesi w tym kraiu szczęśliwość i bezpieczeństwo. Tyrania to i łakomstwo beiow spustoszyły kray Egipski tak niegdyś zaludniony i żyzny. Francuzi są prawdziwemi Muzułmanami. Udali się niedawno do Rzymu, gdzie zburzyli stolicę Papieża, który pobudzał chrześcian przeciwko wyznawcom Ismalizmu, a zwracaiąc potym bieg i zamiary swoie ku wyspie Malcie, wypędzili z niey niewiernych, którzy się mniemali na to bydź stworzonemi od Boga, ażeby Muzułmanow wytępić. Po wszystkie czasy Francuzi byli prawdziwemi i szczeremi przyiaciołmi Cesarzów Ottomańskich, a nieprzyiaciołami ich nieprzyiaciół. Niech się więc na zawsze utrzymuie państwo Ottomańskie, a beiowie Egipscy, ci przeciwnicy nasi, których niezmordowane łakomstwo wiodło ich zawsze do nieposłuszeństwa i nierządu, na zawsze zostaną zniszczeni i w proch obroceni. — Przynosiemy dobrą przyiaźń dla tych mieszkańców Egiptu, którzy się do nas przyłączą, równie iako i dla tych, którzy zostaiąc w swoich domach, zachowywać będą ścisłą neutralność, i którzy przekonawszy się dostatecznie o dobrych naszych zamiarach, zawczasu staną się posłusznemi; ale srogie kary dla tych, którzy na stronę beiów wezmą się przeciw nam do oręża. Nie będzie dla nich ratunku, i żadnego się po nich niezostanie śladu. Art: I. Wszyscy mieszkańcy mieysc na trzy godziny drogi od przechodu armii Francuzkiey odległych, będą obowiązani przysłać do jenerała iednego z swoich urzędników, dla oświadczenia mu swego posłuszeństwa, i zatknąć chorągiew Francuzką, ktora iest niebieska, biała i czerwona. — II. Każda wieś, którey mieszkańcy opierać się będą armii Francuckiey, spaloną zostanie. — III. Każda wieś, która się podda Francuzom, obok chorągwi Francuzkiey powinna za-

tknąć chorągiew Porty ich przyiaciołki, która niech się utrzymuie po wszystkie wieki! — IV. Szeikowie i znacznieysi każdego miasta i wsi mieszkańcy, przyłożą pieczęcie na maiątki, domy i sprzęty beiów, i strzedz będą ażeby naymnieysza rzecz nie zginęła. — V. Szeikowie, kadowie i imany sprawować będą swoie urzędy podług swych obowiązkow; zostaną się spokoynie w swoich mieszkaniach, zatrudniać się będą podług zwyczaiu modlitwą w swoich Meczetach, i odprawiać pobożne obrządki. Wszyscy mieszkańcy Epipscy oddadzą dzięki naywyższemu Jestestwu, i czynić będą publiczne śluby na zniszczenie Beiów. Niech Naywyższy Bóg uwiecznia chwałę Sułtana Ottomańskiego, niech utrzymuie armią Francuzką, niech rzuca przekleństwa na Mameluków, i niech polepszy los narodu Egipskiego &c. &c. &c.,,

Przy tym rapporcie znayduie się drugi o zaszłey przy Alexandryi morskiey bitwie, który zgadza się ze wszystkim z uczynionemi iuż w tey mierze doniesieniami, i przydaie tylko okoliczność, że Francuzki admirał Bruyes w przód ieszcze od kuli armatney zginął, niż się okręt Orient zapalił, i że szef jeneralnego sztabu wyratował się z częścią ludu z niego. Z Maltańskich maytkow i żołnierzy nieznaydował się żaden w tey bitwie, gdyż wszysey udali się w przód ieszcze z Buonapartem na ląd.

Z Medyolanu d. 9. Września.

Nowa konstytucya i przyłączone do niey ustawy, stanowią liczbę członkow do wielkiey rady na 80, a do rady starszych na 40. Rzeczpospolita Cysalpinska iest na 11 departamentow podzielona. Władze publiczne są obowiązane wykonać przysięgę republikancką. Ciało prawodawcze będzie miewało co drugi dzień sessye, i trzy miesiące na rok odpoczynku: mieysce iego zastąpi tymczasowa kommissya z 5 członkow przez obydwie rady obranych. Rada wielka może się naradzać iak tylko 41 członkow iest przytomnych, a rada starszych 21. Ostatnia radzić zawsze będzie przez sekretne głosy. Członki wychodzące z dyrektoryatu są członkami rady starszych. Trzecia część reprezentantow wychodzi i iest obierana co dwa lata. Dyrektoryat mianuie na wszystkie stopnie woyskowe od kapitana aż do jenerała kommenderuiącego. Gwardya ciała prawodawczego iest wzięta z siły zbroyney pod rządem dyrektoryatu zostaiącey. Dyrektoryat ma władzą przez konstytucyą nadaną ograniczyć wolność prass. Skarb iest pod iego zarządzeniem, &c.

Taką nam treść nowey konstytucyi nasze gazety podaią, która była czytana na sali wielkiey rady w przytomności ambassadora Trouvé, jenerała Brune, obywatela Faypoult, kommissarza rządowego, David i Fourette, sekretarzy legacyi. Po długich sporach względem przyięcia tey konstytucyi, zmnieyszenia liczby członkow rad, odmiany dyrektoryatu, po oddaleniu połowy reprezentantow, po powtornym przyięciu nowey konstytucyi w taynych wydziałach, nastąpiło wprowadzenie urzędow, i d. 3 ogłoszono następuiącą ustawę:

Imieniem rzpltey Cysalpińskiey, Rada młodszych, mianowana, zgromadzona, i ustanowiona za rozkazem rzpltey Francuzkiey, do rady starszych. Zważywszy iż rzplta Francuzka która przez dzielność jenerała Buonaparte, nadała konstytucyą

rzpltey Cysalpińskiey, osądziła bydź potrzebą odmienić niektore iey części; iż taż sama odmieniona konstytucya uroczystym sposobem przez rady prawodawcze przyiętą została, końcem ogłoszenia iey po całey rzpltey, postanowiła: — Artykuł I. Konstytucya uroczyście przez ambaſsadora rzpltey Francuzkiey obydwom radom prawodawczym podana, ogłoszoną będzie po całey rzpltey. — II. Pomieniona konstytucya iest odtąd sama fundamentalnym prawem rzpltey. — III. Ogłoszone są przytym imiona osòb składaiących obiedwie rady, ostatecznie mianowane przez rzpltą Francuzką od iey ambaſsadora. — IV. Potwierdzona iest nominacya osòb następuiących, które rzplta Francuzka podała na członkow dyrektoryatu, iako to: Adelasio, Aleſsandri, Lamberli, Luosi ministra sprawiedliwości i Fedele Sopranzi. Ci zatym tylko uznani będą za członki dyrektoryatu, i natychmiast obeymą swe obowiązki. — V. Przy ogłoszeniu konstytucyi, ogłoszono będzie sześć ustaw, które do niey rzplta Francuzka przyłączyła, stosownie: 1) do podziału rzeczypospolitey na departamenta. 2) Do organizacyi i podziału władz administracyynych. 3) Do organizacyi trybunałow. 4) Do porządku rad prawodawczych. 5) Do klubow i zgromadzeń, oraz pism peryodycznych. 6) Do nadgrodzenia osobom wyszłym z rad podług nastąpioney redukcyi. - - VI. Wszystkie władze rzpltey sprawować będą swoie obowiązki, aż do dalszego rozporządzenia przez rady prawodawcze, które podług przepisanych ustaw ogłoszonym zostanie. — VII. Akt ktòrym obydwie rady nakazały ogłoszenie konstytucyi i ustaw do niey przyłączonych, iest podanym ambaſsadorowi rzeczypospolitey Francuzkiey i jenerałowi komenderuiącemu armią Włoską, sposobem deputacyi od obydwoch rad. — Art: VIII. Ogłoszona będzie w krotce odezwa rad prawodawczych do ludu Cysalpińskiego, stosowna do powyższych okoliczności. — Ninieysza rezolucya podana będzie do druku. Podpisano *Scarabelli* prezyd: *Carbonesi* i *Bovara* sekretarze. - - Taż ustawa przez radę starszych w tymże dniu potwierdzoną została. Nazaiutrz wydano odezwę do ludu Cysalpińskiego, której treść iest: Obywatele! Ten Bohater ktòremu Francya tyle iest winna chwały, a Cysalpinowie swoią bytność, do tego dobrodzieystwa, przydał wam konstytucyą, ale naglony okolicznościami, i zawołany na oddanie nowych swemu kraiowi usług, nie mogł nadać swoiemu dziełu potrzebney doskonałości, a ta polityczna ustawa nie tak była ostatecznym rządem, iako raczey tymczasową probą i nieiakim określonym dziełem, którego doświadczenie dało poznać błędy. — Francya widziała nieszczęśliwy stan rzpltey od siebie założoney; zatrudniła się naszym losem i sposobami naprawienia onego &c. Ogłoszono także mowę którą miał obywatel Trouvé w nocy dnia 30. Początek iey był następuiący: Nie tayno wam iest w iakim stanie zamięszania i słabości znayduie się wasza oyczyzna; nie tayne wam niebezpieczeństwa iakie iey groziły. Konstytucya zbyt często gwałcona, ażeby ieszcze utrzymać można iaką siłę, i zaręczyć prawa obywatelom; rząd bez sposobow, rownie nie silny na zrobienie dobrego, iak na przeszkodzenie złemu; administracya niszcząca i źle zrozumiana; stan woienny niedołężny i niezmiernie kosztowny; do-

chody w okropnym nieładzię; niedostatek Republikanckiey instrukcyi; żadne połączenie, żadney iedności w ustawach cywilnych; zewsząd nieposłuszeństwo, zaniedbanie, bezkarne łupiestwa, słowem nayzupełnieysza anarchia — Taki iest obraz rzplt y Cysalpińskiey. Rzplta wasza przyiaciołka, wasza aliantka, nie mogła widzieć bez przestrachu tę otwieraięcą się przepaść &c. &c. obyw: Trouvé na końcu tey mowy doniosł, iż nadzwyczayne poselstwo które mu było powierzone, kończy ło się na tym ostatnim dziele.

Z Bruxelli d. 23. Września.

Dyrektoryat wyznaczył dwa mieysca dla rekwizycyonistow w nowych przyłączonych departamentach, a rekwizycyoniści maią bydź częścią do armii Moguncкiey, częścią do armii Renu odesłani. Wszystkę młodzież łapią, która była w czasie wiargnienia Dumouriera werbowana i na nowo będzie do armiow rzeczypospolitey wcielona.

Z Frankfurtu d. 22. Września.

Dnia 18 odebrali Francuzcy ministrowie w Rasztadt nadzwyczaynego kuryera z Paryża. Rozumią tu, iż zaszła przy Alexandryi morska bitwa przyłoży się do przyśpieszenia z Rzeszą pokoiu, aby Francya mogła Reńskiey swey armii we Włoszech lub gdzie indziey użyć.

Minister Francuzki Alquier miał u elektora Bawarskiego audyencyą, na którey domagał się o oddalenie emigrantów Francuzkich. Żądał także, aby podług zaszłey ugody w roku 1796 kontrybucye i inne li werunki były Francuzom dostawione, a gdy to dopełnione zostanie, wnidzie Francya z elektorem w nowe układy neutralności, ieżeliby do woyny przyyść miało.

Od Granic Tureckich d 26. Września.

Porta czyni naywiększe przygotowania do woyny przeciw Francyi, lecz Hollenderski poseł używa wszystkich sposobow dla utrzymania pokoiu.

Prywatne listy z Zemlina pod d. 25 t. m. donoszą z zapewnieniem, iż z okolic Widdynu większa część armii Tureckiey odeszła i tylko się basza Natolii blisko w 30,000 woyska pozostał, który przeciw Pasman Oglu czyni. Zaraz po odrzuceniu przez tego buntownika propozycyy pokoiu, odebrał basza Natolii rozkaz szturmowania Widdynu niech kosztuie co chce. Od tego czasu iest ta forteca ustawicznie bombardowana, na co Pasman Oglu dobrze prowadzoną artylleryą tak dzielnie odpowiada, iż do tego momentu nic przeciw niemu nie dokazano. Wytrzymał iuż 30 attaków od Tureckiey armii, ciekawa iest na czym się 3ıszy zakończy. Po ostatniey bitwie z baszą Romelii, w którey przeszło 14,000 z obustron zginęło, cofnął się ten Basza do Nissy, gdzie odebrał rozkaz, aby pod utratą głowy zdał sprawę, tak z przegranych bitw, iako też z wielkich i niepotrzebnych wydatkow. Cofnął on się potym do Sofii, gdzie zmocniwszy swe korpus z Szurczalow, czyli góralów do 30,000 woyska, napisał do W. Sułtana, iż sam do konstantynopola przybędzie dla zdania mu sprawy z swego postępowania.

DODATEK

DO №. 81.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 10 PAŹDZIERNIKA 1798.

Z Londynu d 21. Września.

Wczoray odebraliśmy tu wiadomości z Paryża aż do dnia 17 które mieszczą w sobie pobicie Francuzkiey Tulońskiey flotty pod admirałem Bruyes przez flottę admirała Nelson. Wiadomość ta sprawiła tu nadzwycay wielkie wrażenie, i czekamy z niecierpliwością depeszy admirała Nelson, którą dwor nasz urzędownie ogłosić natychmiast rozkaże.

Żołciowa gorączka znowu nieszczęściem w Filadelfii panuie: wszystko, co się może ucieczką ratować opuszcza miasto. W dniach 12 i 13 umarło tam 35 osób na rzeczoną chorobę. Listy z Newiork pod dniem 16. sierpnia donoszą, iż prezydent kongressu Jan Adams wyiechał do dobr swoich Quiney, gdzie w całey tey drodze od miasta do miasta mił konwoy z iazdy mieyskiey, i wszędzie niezmyślone dowody miłości ludu odbierał. Kancellaryą stanu przeniesiono do Trenton, i wszelkich śrzodkow użyto, aby dalszemu szerzeniu się tey zarazy zapobiedz.

Mowią iż flotta Bresteńska upatrzywszy porę, gdy się Lord Bridport w Torbay znaydował, wyszła na morze; lecz to ieszcze potrzebuie potwierdzenia. — Pięć liniowych okrętow wyszło z Plimouth dla zmocnienia flotty lorda St. Vincent.

Sposób postępowania Francyi natchnął Amerykanow odwagą do poznania swych własnych sił. Nie dawno rzeczpospolita ta nie miała i iednego woiennego okrętu dla okrycia swoiego handlu, teraz ma 9 wielkich fregat, 12 woiennych szalup od 20 do 24, a sześć mnieyszych od 16 do 18 armat i 10 kutrow i tyleż galerow. Rząd przeznaczył 2 milliony talarow na obronę kraiu. 25,000 zaciągnęło się do regularnego woyska, które 10,000 ma bydź powiększone, skoro nieprzyiaciel poważy się ie attakować. Procz tego 80,000 milicyi odebrało rozkaz na pierwsze zawołanie bydź gotowemi do marszu.

Jeden z adjutantow jenerała Humbert iest Irlandczyk nazwiskiem la Roche, i żąda aby się z nim iako z woiennym jeńcem obchodzono, ponieważ on iest natu-

talizowanym Francyi obywatelem. Czyli go rząd zechcego za takiego uważać nie iest ieszcze wiadomo.

Od flotty lorda St. Vincent nadeszła wiadomość, iż na niey duch buntu zupełnie uśmierzonym został, iednak nie bez stracenia wielu buntowników. — Flotta admirała Bridport w krotce będzie znowu w stanie wyyść na morze, dla zamkniecia Brestenskiego portu, który dla wichru opuścić przymuszoną była.

Flotta kupiecka z Indyow zachodnich, szczęśliwie do portow naszych przybyła, procz dwoch czyli trzech okrętow, których niedostaie, ale spodziewamy się, iż i te w krotce nadeydą. Fregata l'Aimable na którey się Pichegru znaydował, zawinęła do Deal.

Hrabia Rumford mianowany Elektora Bawarskiego ministrem przy dworze naszym z München tu przybył.

Odezwa margrabiego Cornwallisa mało zrobiła wrażenia na umyśle tych którzy broń Francuzką odebrali. Zamiast żeby ią mieli złożyć, i z łaski królewskiey korzystać, kusili się iuż podwarazy zdobyć miasto Castlebar przed którym nie dawno tak liczna armia królewska stała i całe opanować hrabstwo; lecz za każdym razem ze stratą odpartemi zostali. W Hrabstwie Wicklow kupa buntownikow pod śmiałym dowodzcą Holt, bardzo się zmnieyszyła; attaki ich niebyły iuż więcey tak śmiałe iak z początku i mowią, że Holt na którego złapanie 300 f. szt. przeznaczono, ma iuż bydź sprawiedliwości oddany. Od nieiakiego czasu maią ci buntownicy nowego dowodcę, który lubo z większą postępuie ostrożnością, wszelako te same wydziwia okrucieństwa.

Ulica Dublinu, na którey się zabrani officerowie Francuzcy znaydowali, zawsze była ludem napełniona, który zdumiewał się, iż te osoby potrafiły armią od 20,000 tak długo zatrudniać. — Jeńcow tych odesłano teraz z Irlandyi dla wymiany do Anglii. —

Woyska Angielskie maią w Irlandyi zimować, dla uśmierzenia zupełnie rozruchu, i dla dania nieprzyiacielowi odporu, ieżeliby chciał na nowo wylądować.

DONIESIENIA.

C. K. Sady Szlacheckie Krakowskie zachodniey Galicyi oznaymuią tym Edyktem *P*anu Janowi Jozefowi Mietelskiemu: że Pan Franciszek Kietliński, dobr *P*olitowa dziedzic u tych sadow o powrocenie summ razem wziątych 15,300 zł. pol. z prowizyą z dobr Izdebskich iemu należacych, a od dziedzicow dobr Siemieradza zapłaconych bydź maiacych, żałobę na niego podał, i o pomoc sadu, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te, nie maiąc wiadomości, gdzie obżałowany zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemuż *P*anu mietelskiemu patrona tuteyszego *P*ana Bełdowskiego, z iego szkoda i iego kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym proces ten podług ordynacyi sadowey rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest dnia 3 listopada 1798 r. o godzinie 9 zrana sam sie stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sadowi tym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, ktore do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osądzi, gdyz w przeciwnym razie podług C. K. praw opiewu, wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąc mogącą, sam sobie przypisac winien będzie.

Jozef de Nikorowicz.
Jozef de Cronenfels.
Jan Morak.

Z Rady C. K. Sądow sziach: Krakow: Galicyi zachod. d. 12 Września 1798.

Weinman, sekretarz.

Dnia 30. października r. t. w Myślenicach w C. K. Cyrkularney kancellaryi fundi Religionis prebendy w Skawinie Cyrkułu Myślenickiego, to iest: Misericordiæ Divinæ & S. Barbaræ o godzinie dziewiątey z rana naywięcey ofiaruiącemu przez publiczną licytacyą sprzedane zostaną.

Fiskalna czyli pierwszą wywołania cena wynosi:

a. Prebendy Misericordiæ Divinæ	2159 *zł. ryń.*	$13\frac{4}{8}$	*kr.*
b. - - S. Barbaræ	2538 -	$55\frac{4}{8}$	-

Każdy do kupna dążący vadio po 10 od 100 od tey prebendy zaopatrzyć się ma, na ktorą licytować zamyśla, bez ktorego nikt do licytacyi przypuszczonym nie będzie.

Rubryki Intrat prebendy Misericordiæ Divinæ.

Od 75 korcy 21 garcy ornego gruntu roczny pożytek.	94 *zł. ryń.*	$44\frac{6}{8}$	*kr.*
- 15 - 16 *Łąk detto*	23 -	15	-
Summa dochodow	117 *zł. ryń.*	$59\frac{6}{8}$	*kr.*

Rubryki wydatkow.

Kraiowych podatkow	5 *zł. ryń.*	15	*kr.*
Kwaterowego	- -	30	-
10 *Procentowych reparacyinych kosztow od taxowanych na* 141 *zł. ryń.* 6 *kr. budowli*	14 -	$6\frac{4}{8}$	-
Summa wydatkow	19 *zł. ryń.*	$51\frac{4}{8}$	*kr.*
Po odtrąceniu tych wydatkow od wyższych dochodow, zostaie czystey intraty	98 -	$7\frac{2}{8}$	-
Ktore po 5 od 100 czynią kapitał	1962 *zł. ryń.*	$37\frac{4}{8}$	*kr.*
Do tego taxa teraźnieyszych budynkow	196 -	36	-
Summa całego kapitału	2159 *zł. ryń.*	$13\frac{4}{8}$	*kr.*

Rubryki Intrat prebendy S. Barbaræ.

Od 78 *korcy* 17 *garcy ornego gruntu pożytek roczny*	104 *zł. ryń.*	$23\frac{7}{8}$	*kr.*
- 7 - 22 *Łąk detto*	10 -	$16\frac{7}{8}$	-
- 10 *morg* 5 □ *sążni pastwiska detto*	3 -	20	-
Summa dochodow	118 *zł. ryń.*	$\frac{6}{8}$	*kr.*

Rubryki wydatkow.

Kraiowych podatkow	3 *zł. ryń.*		
Kwaterunkowego	- -	30.	*kr.*
10 *Procentowy reparacyiny czynsz*	3 -	$2\frac{5}{8}$	-
Summma wydatkow	6 *zł. ryń.*	$32\frac{5}{8}$	*kr.*
Po *odtrąceniu tych wydatkow od wyższych dochodow, zostaie czystey intraty*	111 -	$28\frac{1}{8}$	-
Ktore po 5 od 100 czynią kapitał	2292 *zł. ryń.*	$22\frac{4}{8}$	*kr.*
Do tego taxa potrzebnych teraźnieyszych budynkow	246 -	33	-
Summa całego kapitału	2538 *zł ryń.*	$55\frac{4}{8}$	*kr.*

Opisanie tych realności z otaxowaniem y wyraźną intratą każdy chęć kupienia maiący w C K. dyrekcyiney Niepołomskiey kancellaryi każdego dnia przeyźrzeć może, ktore też akta w sam dzień licytacyi wszystkim zgromadzonym chęć kupienia maiącym do przeczytania przełożone będą.

Z Urzędu C. K Dyrekcyi Kameralnych dobr.
w Niepołomicach dnia 28. Sierpnia 1798
Talski.

Dnia 12 Listopada r. t. w Kancellaryi C. K. dyrekcyi kameralney Niepołomskiey o godzinie 9 zrana, ponieważ odprawiona na dniu 27 Augusti r. t. pierwsza licytacya infra prætium fisci wypadła.

Zaczym powtornie a. *Przewoz na rzece Wisle pod Niepołomnicami.*
b. *Wolność propinacyi w Kameralnych wsiach Hełmie, Moszczenicy, i Siedlcu na 3 latą, to iest od 1 Stycznia 1799 do ostatniego Grudnia 1801 roku naywięcey offiaruiacemu przez publiczną licytacyą zaarendowane zostaną.*

Fiskalna czyli pierwsza wywołania cena wynosi.

a.	*Przewozu na rzece Wisle*	362 Z.R.
b.	*Propinacyi w Chełmie i Moszczenicy* . . .	197
c.	*Detto w Siedlcu*	130

Licytanci maią się 10 procentowym zastawem (bez ktorego nikt do licytacyi przypuszczonym nie będzie) zaopatrzyć

Z Urzędu C. K. Dyrekcyi Kameralney. W Niepołomnicach dnia 1. Października 1798.

Talski.

C. K. sądy szlackie Krak. zachodniey Galicyi oznaymuią tym edyktem Panu Kazimierzowi Chwalibogowi: że zastępca massy zadłużoney ś. p. Wincentego Chwaliboga adwokat Meciszewski u tych C. K. sądow o zapłacenie summy czer: zło: 18 z prowizyą, żałobę na niego podał i o pomoc sądu, iłę sprawiedliwość wymaga dopraszał się.

Gdy zaś sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, lub czy w cale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się temuż P. Kazimierzowi Chwalibogowi patrona tuteyszego Pana Hołowke z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony będzie, przeto on Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest w przeciągu 90 dni sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tym wymienił, i podług przepisu tych srzodkow prawa używał, które do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osądzi; ile że w przeciwnym razie podług opiewu C. K. praw wszelką niedogodność, z zaniedbania wynikaiącą, sam sobie przypisać winien będzie.

Jozef de Nikorowicz.
Piekarski.
Krauss.

Z Rady C. K. sądow szlach: Krak: zachod: Galicyi
Dnia 3, Września 1798 roku.
Weinmann.

Dnia 6 Listopada roku bieżącego przedpołudniem będą w prefekturze *Przeciszowskiey* ze spuszczonych głownych stawow spodziewać się mogące ryby iako to::

4ry i 5ciu letnych karpi blisko	-- - -	50 kop..
Wielkich i srednich szczupakow	-- -- --	6 ---
Linow	- - -- - --	8 ---
Ryb stołowych	- - -	6 --

Także ustewić się nedaiący 1, 2 i 3 lętney karpianey narybek - podług gatunkow, w mnieyszych partyach przez publiczną licytacyą sprzedawane.

Pierwsze wywołanie ceny iest: za kopę karpi od 9 do 12 ryńskich

za kopę szczupakow	- -- -	8 do 15 ---
- - Linow	- - -- ---	4 --
- - Stołowych	- - ---	3 --

Dla większey wygody, obcym kupcom, do rozwożenia i transportowania ryb beczki i pańszczyzna z tym obostrzeniem się przyrzeka: iż tylko tyle pańszczyzny się spodziewać będzie można, ile teyże bez własnego ubliżenia dla gospodarskich potrzeb *Prefektura* dać będzie mogła; oprocz tego aby odległość nie nadto, a dla tego poddany obciążonym nie był, gdzie i za każdey 4ro konny patentalny dzień 45 kr. zapłacić będzie należało.

Do zachowania ryb przez zimę może się większym kupcom 2 lub 3 sadzawki, aż do następuiącey wiosny bezpłatnie ustąpić.

Do kupna dążący racza przeto na wspomniony dzień tu się znaydować. Oprocz tego się ieszcze u wiadomia, iż każdy kupiec zaraz po zabiciu zakupioney partyi, wypadłą summę złożyć i Ryby pod swą własną staranność odbierać ma.

Z *Przeciszowa* dnia 20 Sierpnia 1798 roku.
Jan Kościał, int. kassier.